

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра культурології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

підготовки бакалавра культурології
спеціальності 034 Культурологія
освітньо-професійної програми «Культурологія»

Силабус навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ» підготовки бакалавра культурології (перший освітній рівень), галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія, за освітньо-професійною програмою «Культурологія»

Розробник: В. Шостак, доцент кафедри культурології, доцент, кандидат історичних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Столярчук Н. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри культурології
протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

Столярчук Н. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітньо-професійна програма: Культурологія Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Нормативна
Кількість годин / кредитів 180/6		Рік навчання – 1 курс
		Семестр - 2 семестр
		Лекції – 42 год.
		Практичні (семінарські) – 42 год.
		Консультації – 16 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота - 80 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Шостак Віктор Михайлович**
Науковий ступінь: **кандидат історичних наук**
Вчене звання: **доцент**
Посада: **доцент кафедри культурології**
Контактна інформація: моб. тел. 0634438749, ел. адреса: shostakvictor4@gmail.com
Дні занять: лютий-червень 2023 р.
Розклад занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Освітній компонент „Українська культура в європейському контексті” є нормативною навчальною дисципліною в ОПІ Культурологія для студентів спеціальності „Культурологія” першого бакалаврського рівня вищої освіти. Він передбачає вивчення історичних форми розвитку і об'єктивації культурного досвіду населення України, аналізуються складники української культури і джерела культури слов'ян, світоглядні традиції і стилі їх відтворення, розвиток уявлень про людину, принципи моральної свідомості і естетичного сприйняття. Розглядаються ідейний зміст і мистецькі форми культури України в контексті європейських координат.

Зміст дисципліни. Предмет, причини та інструментарій вивчення української культури на рівнях концептуально-теоретичного осмислення та інституційно-практичного втілення. Тут даються сучасні наукові визначення основних понять і категорій етнонаціональних культур, описується система базових культурологічних уявлень,

розглядаються загальні закономірності розвитку культури України в умовах еволюції давніх світоглядних спільностей на території Європи.

2. Культурний розвиток давніх слов'ян та їхніх предків. В цьому розділі прослідковується розвиток культури первісних суспільств Східної Європи, основні риси праслов'янської культури скіфської доби і еволюція духовного світу давніх слов'ян доби державотворення.

3. Культура Київської Русі. Розглядаються процеси формування і розвитку культури Київської Русі, вплив християнства, початки регіональних особливостей у розвитку культурних традицій.

4. Староукраїнська культура XIV-XVIII ст. В цьому розділі визначаються особливості української культури часів визвольної боротьби, зв'язки вітчизняних мислителів з європейським середовищем. Особливе місце займають питання взаємовідносин і взаємовпливів української культури з політичними, правовими, соціальними чинниками Польщі, Росії, Австро-Угорщини.

5. Класична українська культура кінця XVIII - початку XX ст. В цьому розділі розглядаються процеси національно-культурного відродження вітчизняної культури в умовах Російської і Австрійської імперії, вплив романтизму і класицизму на творчість провідних українських культурних діячів.

6. "Нова українська культура XX ст." В цьому розділі прослідковуються процеси утвердження нової української культури в 10-20-ті роки, суперечності культурного розвитку доби тоталітаризму /30-80-ті роки /. Особливого значення набуває аналіз перспектив розвитку української культури в 90-ті роки, коли Україна стала незалежною державою.

2.Пререквізити. Вивчення запланованих тем передбачає використання студентами знань, які вони отримали під час вивчення світової та вітчизняної історії в середній школі, регіональних культур світу, теорії і методики культурологічного аналізу, етнокультурології, науки і релігії , інших дисциплін і практик, передбачених навчальним планом.

3.Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Історія української культури в європейському контексті” є ознайомлення студентів з основними напрямками і формами етнокультурного розвитку українського народу в координатах Європейського культурного простору. Дати уявлення про етапи історичного розвитку і розуміння системного взаємозв'язку всіх складових культури, роль кожної із них у суспільному і духовному розвитку України. Показати вплив європейських цінностей в умовах російсько-української війни.

Завдання: Набути навички аналізу матеріальних і духовних здобутків українського суспільства, вміти співставляти власну систему цінностей і дотичних культур європейських народів, усвідомити проблемні лінії українського культурного розвитку і вміти передбачати та моделювати можливі перспективи подальшого духовно-інтелектуального становлення України. До кінця навчання студенти повинні знати:

- Історію об'єктивації культурного досвіду населення України в європейському контексті;
- складники української культури і слов'янські культурні джерела;
- світоглядні традиції і стилі їх відтворення, розвиток уявлень про людину, принципи моральної свідомості і естетичного сприйняття;
- ідений зміст і мистецькі форми культури України на різних етапах історії нашого народу.
- аналізувати функції культури України в їх історичному розвитку;
- розкрити механізми відтворення культурного життя України в межах Центральної і Східної Європи;

- визначити динаміку розвитку духовної культури на території України в ідейно-змістовому аспекті;
- висвітлити еволюцію культури України через конкретні події, факти, персоналії спільної українсько-європейської історії;
- розуміти особливості культури українського народу в сучасних умовах протистояння російській агресії.

4.Результати навчання і компетентності

За час вивчення запланованих тем студент повинен здобути наступні загальні компетентності, визначені державними стандартами:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК7. Здатність працювати автономно.

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

ЗК9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

ФК2. Здатність визначати ступінь цінності та унікальності об'єктів культури у українському та міжнародному контекстах.

ФК 3. Здатність критично аналізувати культурні явища та процеси з використанням загальнонаукових та спеціальних наукових методів;

ФК 4. Здатність розуміти та інтерпретувати джерела культури (писемні, речові, візуальні) з урахуванням різних контекстів (історичного, соціального, антропологічного, політичного, релігійного, екологічного тощо).

ФК5. Здатність використовувати різноманітні джерела інформації та методологічний апарат культурології для виявлення, аналізу культурних потреб суспільства.

ФК 6. Здатність аналізувати культурну політику в інституціях різних рівнів.

ФК7. Здатність обґрунтовувати рішення щодо врегулювання відносин у сфері культури на основі розуміння специфіки соціокультурних процесів.

ФК 8. Здатність створювати аналітичні звіти, розробляти рекомендації та генерувати проекти (культурно-мистецькі, художні та дозвілєві) щодо об'єктів професійної діяльності, використовуючи актуальну нормативну основу.

ФК 9. Здатність оцінювати матеріальну та духовну цінність об'єкта культурної спадщини різних історичних періодів та географічних ареалів.

ФК12. Здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

- ПРН1. Мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію.
- ПРН2. Аналізувати, коментувати, узагальнювати, наукові та аналітичні тексти культурологічного характеру.
- ПРН3. Створювати логічно і структурно організовані тексти з питань культурології, відповідно до спеціалізації
- ПРН 5. Збирати, упорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів.
- ПРН7. Розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики.
- ПРН 8. Інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні) з використанням спеціальної літератури та визначених методик, аргументовано викладати умовиводи щодо їх змісту.
- ПРН9. Аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження.
- ПРН10. Розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу.
- ПРН 11. Здійснювати експертну оцінку культурних об'єктів за заданими критеріями та надавати рекомендації щодо їх соціальної актуалізації.
- ПРН14. Вести публічну дискусію та підтримувати діалог з питань української культури з фахівцями та нефахівцями.
- ПРН16. Визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Лекції.	Прак тичні.	Кон-сульт.	Самост. робота	Види контролю бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Духовна культура на українських землях з найдавнішого часу до I тис.н.е.						
Тема 1. Предмет, завдання і теоретичні основи вивчення української культури.	8		2		2	Дс/2
Тема 2. Етногенез населення та складники української культури.	8	2		1	2	Р/2
Тема 3. Духовна культура населення території України в епоху кам'яного віку.	8	2		1	2	Рмг/2

Тема 4. Еволюція духовного світу населення України епохи бронзи.	8	2	2		2	Рнп/2
Тема 5. Зміни в духовних традиціях праслов'ян в умовах Великої Скіфії.	8		2		2	р/2
Разом за модулем 1	26	6	6	2	10	10
Змістовий модуль 2. Культура України дохристиянського періоду						
Тема 6. Культурний розвиток давніх слов'ян та інших народів в I-му тис.н.е..	8		2		2	Дс/2
Тема 7. Духовний світ праукраїнців в дохристиянських віруваннях.	8		2		2	р/2
Тема 8. Основні риси української міфології як культурного явища.	8	2		1		Рмг/2
Тема 9. Усна народна творчість як підсумок і підґрунтя подальшого культурного розвитку.	8		2		2	Дс/2
Тема 10. Головні дохристиянські боги: функції, морально-етичне навантаження і місце в староукраїнській культурі.	8	2		1	2	Рнп/2
Тема 11. Характерні особливості світогляду давніх слов'ян.	8	2	2		2	р/2
Разом за модулем 2	28	6	6	2	10	12
Змістовий модуль 3. Розвиток культури Київської Русі в IX-XIII ст.н.е.						
Тема 12. Прийняття християнства та його вплив на давньоруське суспільство.	8	2		1	2	Дс/2
Тема 13. Умови розвитку і особливості культури	8		2	1	2	р/2

Київської Русі X – пер.пол.XI ст.						
Тема 14. Культурний розквіт Київської Русі в XI-XII ст.	8	2			2	Рмг/2
Тема 15. Етико-світоглядні форми суспільної свідомості давньоруського населення XI-XII ст.	8	2	2	2		Рнп/2
Тема 16. Культура давньоруської держави періоду феодальної роздробленості.	8		2		2	Дс/2
Разом за модулем 3	24	6	6	2	10	10
Змістовий модуль 4. Староукраїнська культура під впливом політичних чинників Польсько-Литовської держави.						
Тема 17. Релігійне та церковне життя в Україні XIV-XVI ст.	8	2		1	4	Рмг/2
Тема 18. Освіта та наука в Україні XIV-XVI ст.	8		2	1	2	Р/2
Тема 19. Основні риси і тенденції розвитку української культури в XIV-XVI ст.	8	2	2		2	Рнп/2
Тема 20. Українська культура в др.пол. XVI – пер.полов.XVII ст.: вплив ренесансно-реформаційних ідей.	8	2	2		2	Дс/2
Разом за модулем 4	24	6	6	2	10	8
Змістовий модуль 5. Культура України др.пол.XVII – XVIII ст.						
Тема 21. Історичні умови і особливості розвитку української культури др.пол.XVII ст.	8		2		2	Дс/2
Тема 22. Мистецькі і світоглядні традиції української барокової культури.	8	2		1	2	Рнп/2

Тема 23. Розвиток освіти і науки в Україні в кінці XVII – XVIII ст.	8		2		2	Рмг/2
Тема 24. Живописне мистецтво України XVII-XVIII ст.	8	2		1	2	Р/2
Тема 25. Європейська культура України та її роль в культурному розвитку Російської імперії XVIII ст.	8	2	2		2	Рнп/2
Разом за модулем 5	26	6	6	2	10	10
Змістовий модуль 6. Розвиток культури України в XIX – поч. XX ст.						
Тема 26. Вплив національного піднесення в Європі на українську культуру XIX ст.	8		2		3	Дс/2
Тема 27. Суспільні рухи. Освіта і наука в Україні пер.пол.XIX ст.	8	2		1	3	Рмг/2
Тема 28. Мистецтво, архітектура, література України пер.пол.XIX ст.: традиціоналізм і романтизм.	8		2		3	Р/2
Тема 29. Утвердження української культурної самобутності в др.пол. XIX ст.	8	2		1	3	Рнп/2
Тема 30. Історичні умови і форми культурної свідомості др.пол.XIX ст. – поч.XX ст. : вплив європейського світогляду.	8	2	2		3	Дс/2
Разом за модулем 6	26	6	6	2	15	10
Змістовий модуль 7. Українська культура XX – поч.XXI ст.: суперечності і перспективи розвитку.						
Тема 31. Український культурний рух в 1917-1920 рр.	4		2		2	Дс/1
Тема 32. Культурне життя на українських землях в	4	2		1	2	Рмг/1

1921-1939 рр. «розстріляне відродження».						
Тема 33. Українська культура в 40-50 –х рр. XX ст.	4	2		1	2	Р/1
Тема 34. Особливості і характерні риси духовного життя України в 60-80-х рр.	4		2		3	Рнп/1
Тема 35. Українська держава і європейська інтеграція: реалії і перспективи розвитку культури..	4	2		1	2	Дс/1
Тема 36. Українська культура в умовах російсько-української війни 2014-2023 років.	6		2	1	4	Рмг/1
Модульна контрольна робота за 7 модуль						Мкр/10
Разом за модулем 7	26	6	6	4	15	16
Всього годин:	180	42	42	16	80	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ІНДЗ – індивідуальне завдання, РМГ – робота в малих групах, МКР– модульна контрольна робота, Р – реферат, або ж аналітичне есе. РНП – реферування наукових публікацій за темою.

6.Завдання для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Найдавніші етномовні спільності і етногенез населення України (з найдавнішого часу до утворення Київської Русі).	4
2	Духовна культура населення території України епохи кам'яного віку	4
3	Міфологія та основні риси дохристиянського світогляду праукраїнців в I тис.н.е.	4
4	Ренесансно-реформаційні ідеї в Європі та їх проникнення на Україну. Лютеранство, кальвінізм, чеські брати, антитринітарії на Волині.	4
5	Риси пуританської поміркованості і аскетичної духовності в українській літературі і мистецтві XVIII ст.	4

6	Філософсько-наукові школи України XIX ст. О.О.Козлов про абсолютне духовне начало. Вчення про загально-єдиний духовний організм О.М.Гілярова	4
7	Театральне мистецтво. Творча праця Леся Курбаса.	4
8	Об'єднання українських живописців. Український аван-гард та його значення в Європі. М.Бойчук і його школа.	4
9	Стан і перспективи української культурної свідомості в 20-30х роках XX ст. Входження в європейський культурний простір.	4
10	Основні тенденції духовного життя України в 60-70х ро-ках XX ст: вплив європейських чинників.	4
11	Сучасне українське суспільство і проблема соціокультурної ідентичності.	4
12	Етапи етнічного розвитку України та соціокультурний вибір українського народу.	4
13	Давні знакові системи і сучасне мистецтво України.	4
14	Українське християнство і європейські цінності.	4
15	Україна 21 ст: реальність і стратегічні орієнтири модернізації.	4
16	Роль національної ментальності в реформуванні суспіль-ства і культури	4
17	Морально-ціннісний аспект політичних реформ в Україні.	4
18	Цивілізаційний процес і новітня культура України	4
19	Культурно-інформаційні перспективи та реалії європейської інтеграції України .	4
20	Культура України в умовах російської агресії.	4
	Разом	80

IV. Політика оцінювання

Процес навчання є творчим, відкритим до дискусії та обговорення запропонованих тем. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо аспірант був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання самостійно та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу.

Політика щодо академічної доброчесності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності викладачами і студентами передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Терміни і умови перескладання визначаються деканатом відповідно до рекомендацій навчального відділу, вони можуть корегуватися викладачем за попередньою домовленістю з аспірантом в залежності від ситуації і конкретних обставин.

V. Підсумковий контроль

Залікове оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені цим силабусом.

Підсумковий іспит проводиться в формі співбесіди відповідно до питань екзаменаційного білету. На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач в контексті культурних особливостей розвитку України, її перспектив як органічної складової європейського культурного простору.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Перелік екзаменаційних питань до курсу

«Українська культура в європейському контексті»:

1. Предмет і причини вивчення історії культури України.
2. Сутність, структура, функції української культури.
3. Природа національної культури та взаємодія культур.
4. Археологічні, історичні, етнографічні та фольклорні джерела вивчення української культури.
5. Розвиток українознавства в XIX на поч. XX ст.
6. Українська культура в науково-публіцистичній літературі XX ст.
7. Етномовні спільності давнини та етапи етнічного розвитку первісного суспільства.
8. Проблема індоєвропейської прабатьківщини. Існування великих культурно-світоглядних спільностей.
9. Індоєвропейські племена доби енеоліту та їх розселення в IV-III тисячолітті до н.е.
10. Праслов'яни та їх сусіди за доби бронзи та в умовах Великої Скіфії.
11. Слов'янські племена і їх взаємодія з іншими народами в першому тисячолітті нашої ери. Утворення давньоруської держави.
12. Український народ в другому тисячолітті нашої ери. Основні риси етносоціального розвитку.
13. Палеолітична людина на території України: мистецтво, духовний світ, вірування та уявлення. /3 найдавнішого часу до 10 тис. до н.е./.
14. Зміни в культурі мезолітичного часу /9-5 тис. до н.е./.
15. Характерні риси трипільської культури /6-3 тис. до н.е./.
16. Формування системи світоглядних уявлень в неолітичний час.

17. Еволюція духовного світу населення України епохи бронзи.
18. Основні зміни у світобаченні праслов'ян в умовах Великої Скіфії. /7-3 ст. до н.е./.
19. Матеріальна культура та вірування населення Малої Скіфії.
20. Культура, мистецтво і релігія античних міст-держав Північного Причорномор'я.
21. Населення сучасної території України в другому столітті до нашої ери - другому столітті нашої ери та основні риси його культури.
22. Черняхівська культура та її місце в загальному розвитку слов'янства.
23. Поширення християнської культури в Причорномор'ї та її вплив на світогляд середньодніпровських слов'ян та їх сусідів.
24. Духовний світ праукраїнців в дохристиянських віруваннях. Основні риси української демонології.
25. Дохристиянська богослужба, відунство і повір'я.
26. Основні риси української міфології як культурного явища.
27. Метафізика офіри в слов'янській міфології.
28. Мотив "золотої середини" в слов'янському світогляді.
29. Космогонічний мотив агону в слов'янському міфологічному комплексі.
30. Метафористика "шляху" та "мандрівництва" і взаємозв'язок хаосу та космосу в українській міфології.
31. Усна народна творчість і її місце в українській культурі.
32. Обрядові, родинні, трудові пісні. Мотиви обрядової поезії.
33. Річний сільськогосподарський круг і основні свята. Новорічний і весняний цикли. Літо. Осінь.
34. Дружинний і героїчний епос. Билинна традиція.
35. Фантастичні казки, легенди, перекази як етико-духовна система.
36. Замовляння як найдавніший шар народної культури.
37. Головні дохристиянські боги: їх характеристика, морально-етичне навантаження і місце в староукраїнській культурі.
38. Основні риси світогляду давніх слов'ян.
39. Порядок і хаос в праукраїнському світогляді. Категоріальна структура з символічним позначенням її координат.
40. Людина в уявленнях давніх слов'ян. Тіло і дух.
41. Світ людей і світ богів. Полярність категорій і різноманітність функцій.
42. Давня онтологія і час, їх взаємодія і зміни під впливом нових соціально-економічних умов Київської Русі.
43. Утворення держави і загальні умови розвитку вітчизняної культури в X-XI ст.
44. Прийняття християнства та його вплив на давньоруське суспільство.
45. Початок письменства, література, найдавніші літописи X-XI ст.
46. Християнство і язичництво: проблема синтезу і взаємодії.
47. Культурний розквіт Київської Русі XI-XII ст. Релігійне життя, богословська і суспільно-політична думка.
48. Літописання, перекладна література, оригінальна творчість в Київській Русі.
49. Суспільно-корисний ідеал людського буття у трактуванні Володимира Мономаха.
50. Становлення ранньо-гуманістичної тенденції в культурі Київської Русі. Людина в давньоукраїнській культурі. Наука і освіта в Київській державі XI-XII ст.
51. Архітектура і мистецтво Київської Русі XI-XII ст.
52. Література і літописання XII-XIII ст. на українських землях.
53. Архітектура і образотворче мистецтво в XII-XIII ст.
54. Відносини з Литвою і Польщею та їх вплив на культурне життя українських земель.
55. Реформація в Західній Європі та Польщі та її вплив на Україну.
56. Українські церковні братства, їх діяльність та значення.
57. Унія 1596 року та значення цієї події для культури України.
58. Освіта та наука на Україні в XIII-XVI ст.

59. Початок книгодрукування та його розвиток на Україні до серед.XVIст.
60. Література, усна народна творчість, літописання XIV-пер.пол.XVI ст.
61. Архітектура, образотворче мистецтво, музика, художні ремесла XIII-пер. пол. XVI ст.
62. Ідеї Ренесансу і гуманізму на Україні.
63. Філософські течії в духовній культурі України XIII-XV ст.
64. Ідеї неоплатонізму та ісихазму на Україні в кінці XIV-поч.XVI ст.
65. Перекладні богословські твори та їх поширення на Україні в XIV-XVI ст.
66. Основні положення творчої спадщини І.Вишенського.
67. Проблема людини та її призначення в земному бутті в українській культурі XVI - першої половини XVII ст.
68. Гуманізація наук. Школа і освіта другої половини XVI - першої половини XVII ст.
69. Нове мистецтво: архітектура, живопис, скульптура, графіка. Друга половина XVI - перша половина XVII ст.
70. Відображення ренесансного світовідчуття в літературі XVI-XVII ст.
71. Українське друкарство другої половини XVI - першої половини XVII століття.
72. Козацтво і ренесансно-бароковий тип культури.
73. Українська культура другої половини XVII століття.
74. Школи, освіта, наука, на Україні др. пол. XVII ст.
75. Нові риси в літературі другої половини XVII ст.
76. Мистецтво козацького барокко: архітектура, живопис, скульптура, графіка, музика, театр.
77. Філософсько-культурологічні традиції Києво-Могилянської академії XVII-XVIII ст.
78. Українські культурні діячі петровської доби. Освіта і наука в Україні.
79. Києво-Могилянська академія та її культурно-просвітницьке значення у XVIII. ст.
80. Архітектура та образотворче мистецтво. Творчість українських за походженням живописців в Росії XVIII ст.
81. Музика. Видатні українські композитори XVIII ст.
82. Григорій Сковорода: життя, світогляд, творчість.
83. Проблема людини і людського щастя в творах Г. Сковороди.
84. Українська "університетська" філософія XIX ст. О. Новицький, С. Гогоцький, П. Юркевич та інші.
85. Розвиток освіти і науки. Харківський та Київський університети як центри національно-культурного відродження.
86. Наукове товариство імені Т.Г. Шевченка та його діяльність.
87. Класицизм в українській літературі. Вплив романтичного світогляду.
88. Українська архітектура та скульптура XIX ст. Риси реалізму.
89. Українська живописна школа XIX ст. Романтизація козащини.
90. Національна музична культура. Творчість С.Гулака-Артемовського та М. Лисенка. Театральне мистецтво.
91. Українська культура в 10-20-х роках XX ст.
92. "Розстріляне відродження". Сталінізм і українська культура.
93. Проблеми і основні риси розвитку національної культури в 60-80-х роках XX ст.
94. Українська державність. Стан і перспективи розвитку української культури в 90-х роках XX ст.
95. Культурно-інформаційні перспективи та реалії європейської інтеграції України.
96. Культура України в умовах російської агресії.

VI. Шкала оцінювання
Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Аксиоми для нащадків.-Львів,1992..
2. Багалій Д. Український мандрований філософ Григорій Сковорода.-К.,1992..
3. Богуцький Ю.П. Українська культура в європейському контексті. К.: 2007.Знання.
4. Бойко О.Д. Історія України. Навчальний посібник для ВНЗ. К.: Мрія.2010.
5. Бокань В. Історія культури України: навчальний посібник. К.: МАУП.2002.
6. Борисенко В. Історія культури України XVII ст.: навчальний посібник. К.: Видво НПУ ім.. М.П. Драгоманова.2015.
7. В'ятрович В. Україна. Історія з грифом «Секретно». Харків.2014.
8. Веселовська Г.І. Український театральний авангард. К.: Фенікс.2010.
9. Винокур І.С., Телегін Д.О. Археологія України. – К.,1994.
10. Висоцький О.Ю. Історія української культури: навчальний посібник.
11. Віднянський С. В., Лисенко О. Є., Мартинов А. Ю. Український проєкт. Цивілізаційні фронтири та соціокультурні екстрєми ХХ – початку ХХІ століть. Аналітична доповідь .НАН України. Інститут історії України. К.: Інститут історії України, 2022. 128 с.
12. Возняк М. Історія української літератури. – Львів,1992.
13. Воропай О. Звичаї нашого народу.-К.,1991.-Т.1-2.
14. Голобородько Я. Артеграунд. Український літературний істеблїшмент: Збірка статей. К.: Факт, 2006. 160 с.
15. Головаха І., Стогній І. Філософ-гуманіст Г.С.Сковорода.- К.,1972.
16. Головка О.Б. Корона Данила Галицького: Волинь та Галичина в державнополітичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя. К.: Стилос.2006.
17. Голод 1921-1923 рр в Україні. Збірник документів і матеріалів.-К.,1993.

18. Голубенко П. Україна і Росія у світлі культурних взаємин. – К.,1993.
19. Грабович Г. До історії української літератури: дослідження, есеї, полеміка. К.:Критика.2003.
20. Греченко В.А., Чорний І.В., Кушнерук В.А., Режко В.А. Історія світової та української культури: Підручник для вищих закладів освіти . К.:Літера ЛТД, 2006. 480 с.
21. Грицак Я.Нариси історії України. Формування модерної української нації. К.:Генеза.2000.
22. Грушевський М.С. Історія української літератури. – К.,1993.
23. Гундорова Т. Європейський модернізм чи європейські модернізми? (Українська перспектива) .Слово і час. 1995. № 2. С.28–31.
24. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ ст. – К.,1993.
25. Дворнік Ф. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації. К.: Дух і Літера.2000.
26. Дещинський Л.Є.Історія української та зарубіжної культури: підручник для студ. вищих навч. закл. Львів: Бескід Біт.2008.
27. Другий міжнародний конгрес україністів.- Львів, серпень 1993 р. Доповіді і повідомлення. 5 книг. – Львів,1994..
28. Жінки Центральної та Східної Європи у Другій світовій війні. Збірник наукових праць. К., 2015.
29. Журба О.І. Київська археологічна комісія .1843-1921.-К.,1993.
30. Забужко О., 2009. Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період. К.: Факт.2009.
31. Забужко О.С. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу. К.: Факт.2009.
32. Закович М.М. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч.посіб. К.: Знання, 2007. 567 с.
33. Зінченко О., В'ятрович В., Майоров М. Війна і міф. Невідома Друга світова війна. Харків.2016.
34. Зінькевич О. Музичний процес чи його імітація.-Музика,1993.-№ 1.
35. Зінькевич О. Український авангард. - Музика.-1992.-№ 4.
36. Іваньо І.В.Філософія і стиль мислення Г.Сковороди.-К.,1983.
37. Ільницький О. Український футуризм (1914–1930). Перекл. з англ. Р. Тхорук. Львів: Літопис,2003. 456 с.
38. Історія Української РСР. – Т.1.-К.,1982.
39. Історія філософії України: Хрестоматія. – К.,1993.
40. Історія церкви та релігійної думки в Україні. – Кн.1.-К.,1994.
41. Історія церкви та релігійної думки в Україні. – Кн.1-2.-К.,1992.
42. Касьянов Г. Україна 1991-2007: нариси новітньої історії. К.: Наш час.2008.
43. Качкан В.А. Українське народознавство в іменах. – К.,1994.
44. Колективізація і голод на Україні (1929-1933).-Збірник документів і матеріалів.- К.,1992.
45. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: підручник. К.: Центр учбової літератури.2007.
46. Крижанівський О.П., Плохій С.М.Історія церкви та релігійної думки в Україні.-Кн.3.- К.,1994.
47. Крип'якевич І. Історія України.-Львів,1990.
48. Крип'якевич І., 2002. Історія української культури. К.: Либідь.2002.

49. Кузьміна С.Л. Філософсько-педагогічна концепція П.Юркевича. – К., 2002.
50. Культура українського народу. - К., 1994.
51. Левчук Л. Т. Психологія: історія, теорія, мистецька практика: [навч. посібник] К.: Либідь, 2002. 255 с.
52. Левчук Л.Т. Історія світової культури. Культурні регіони: Навч. посібник 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Либідь, 2000. 520 с.
53. Лекції з історії світової і вітчизняної культури.-Львів, 1994.
54. Липа Ю. Призначення України.-Львів,1992.
55. Литвинов В. Ренесансний гуманізм в Україні. – К., 2000.
56. Литвинов В.Ренесансний гуманізм в Україні. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи».2000.
57. Лозовий В.О., Анучина Л.В., Стасевська О.А.,Уманець О.В. Історія української культури: підручник; за ред. В.О. Лозового. Х.: Право, 2013. 368 с.
58. Любашенко В. Історія протестантизму в Україні. – Львів,1995.
59. Мартинов А.Ю. Українсько-німецькі відносини: політика, дипломатія, економіка.1918 – 1933 рр. УІЖ. 2009. № 3. С. 226-228.
60. Марченко М. Історія української культури. – К., 1961.
61. Махновець Л. Григорій Сковорода. Біографія.-К.,1972.
62. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу.-К.,1992.
63. Моренець В.П. Національні шляхи поетичного модерну першої половини ХХ ст.: Україна і Польща: монографія. К.: Основи.2002.
64. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ ст. – К.,1994.
65. Насенко М.К. Художня література України: Від міфів до модерної реальності.К.: Просвіта.2008.
66. Нарис історії “Просвіти”. – Львів,1993.
67. Нельга О.В. Українська етнологія: навч. посіб. К.: ДП «Вид. дім «Персонал»», 2015. 540 с.
68. Овсійчук В.А. Українське мистецтво ХІУ – першої половини ХУІІ ст. – К.,1985.
69. Огієнко І. Історія українського друкарства. – К.,1994.
70. Огієнко І. Українська культура. – К.,1992.
71. Огієнко І. Українська церква.-К.,1993.
72. Огнєва Т. К. Відбиток часу в дзеркалі буття: [монографія] .К.: Академвидав, 2008. – 216 с.
73. Однороженко О. Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. К.: Темпора.2011.
74. Орлова Т. В. Історія сучасного світу: [навч. посіб] К.: Знання,2006. 551 с.
75. Павленко Ю.В. Передісторія давніх русів у світовому контексті.-К.,1994.
76. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі: [монографія] . К.: Либідь, 1999. 447 с.
77. Павлова О.Ю, Мельничук Т.Ф.,Грищенко І.В., Панталієнко В.В., Сироватський С.А., Мисюра Т.М.. Історія української культури. Навч. посіб .К.: Центр учбової літератури. 2012. 368 с.
78. Пальм Н.Д., Гетало Т.С. Історія української культури: навчальний посібник – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. 296 с.
79. Памфіл Юркевич. Вибране.-К.,1993.
80. Петров В. Походження українського народу. – К.,1992.

81. Петров В.П. Етногенез слов'ян.-К.,1972.
82. Пільгук І.І. Григорій Сковорода.- К.,1971.
83. Полонська-Василенко Н. Історія України.-Т.1.,Т.2-К.,1992.
84. Попович М.В. Нарис історії культури України. – К., 1998:
85. Протас М.О. Українська скульптура ХХ століття. К.: Інтертехнологія.2006.
86. Репресоване “відродження”.-К.,1993.
87. Рогович М.Д. Мироззрение М. Козачинского и его место в истории отечественной мысли первой половины 18 века. – К., 1978.
88. Семчишин М. Тисяча років української культури. К.,1991.
89. Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть. К.: ВХстудіо.2008.
90. Сотниченко П.А. Бібліотека Києво-Могилянської академії. Філософські джерела. Від Вишенського до Сковороди. – К., 1972.
91. Стражний О.С. Український менталітет: Ілюзії. Міфи. Реальність . 368 с.
92. Субтельний О. Історія України. – К.,1993.
93. Терещенко Ю. Україна і європейський світ.-К.,1996.
94. Тюрменко І.І., Горбула О.Д.. Культурологія: теорія та історія культури – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 368 с.
95. Україна в міжцивілізаційних дискурсах античності, середньовіччя та раннього модерну. Відп. ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2022. 568 с.
96. Українська культура. Лекції за ред. Д. Антоновича.-К.,1993.
97. Українська культура: історія і сучасність. – Львів,1994.
98. Українське народне малярство ХІІІ-ХХ ст.-К.,1991.
99. Українські замовляння. –К.,1993.
100. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія. – К.,1991.
101. Уманцев Ф.С. Мистецтво давньої України: історичний нарис. К.: Либідь.2002.
102. Ушкалов Л.В. Марченко О.М. Нариси з філософії Григорія Сковороди. – Харків, 1993.
103. Федів Ю.А. Історія української філософії. К.: Україна.2001.
104. Фігурний Ю. Історичні витоки українського лицарства. К.: Вид. дім. «Стилос».2004.
105. Філософія Відродження в Україні. – К.,1996.
106. Чижевський Д.І. Історія української літератури.-Тернопіль.-1994.
107. Шевнюк О.Л. Історія мистецтв: навч. посіб. К. Освіта України, 2015. 452 с.
108. Шевченко І., 2001. Україна між Сходом і Заходом. Нариси з історії культури до початку ХVІІІ століття. Львів: Інститут Історії Церкви Львівської Богословської Академії.2001.
109. Шейко В.М., Богуцький Ю.П., Германова де Діас Е.В. Культурологія: навч. Посіб. К.: Знання, 2012. 494 с.
110. Шостак В. М. Культура України неолітичного часу та її особливості на Волині. *Культура України : зб. наук. пр.* Харків : ХДАК, 2020. Вип. 69. С. 71-80.
111. Шостак В. М. Культурно-моральні цінності еліти в трактуванні В. К. Липинського . Науковий збірник Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку. Рівненський державний гуманітарний університет. Рівне, 2020. Випуск 35. С.50-57.

112. Шостак В. М. Нова соціокультурна реальність України та світу: особливості та подальші перспективи. Культурологічна думка. Збірник наукових праць Інституту культурології. Київ, 2021. Том 19, №1. С.117-123.
113. Шостак В. М. Стратегії управління і діяльності в контексті збереження культурної спадщини. *Fine Arts and Cultural Studies*, 1, 2021. С.43–49.
114. Шостак В., Франчук М. Феномен хореографічного мистецтва в системі духовної культури України. Актуальні питання гуманітарних наук. Міжвузівський збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Випуск 53.Том 2,2022.С.120-125.
115. Шостак В., Франчук М. Витоки естетики і змісту народного танцю. Актуальні питання гуманітарних наук. Міжвузівський збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Випуск 55.Том 3,2022.С.84-88.
116. Шостак В.М. Етико-світоглядні традиції найдавнішої духовної культури на території України. – Луцьк, 1999
117. Шостак В.М. Ідеологія державотворення в контексті проблеми культурної ідентичності України. Наукові праці. Науково-методичний журнал. Серія «Історія». - Чорноморський державний університет ім. Петра Могили - Вип. 262. - Т. 274. - 2016. - С. 85-90.
118. Шостак В.М. Історія культури України : Навчально-методичний комплекс з дисципліни . – Луцьк, 2016. –35 с.
119. Шостак В.М. Моральна свідомість особистості в етичній концепції католицької церкви. Перспективи.Соціально-політичний журнал. Випуск 3, 2022.С.115-121.
120. Шостак В.М. Провідні тенденції та нові форми культурного розвитку українського суспільства в умовах модернізації. Збірник наукових праць. Ніжинський державний університет ім. Миколи Гоголя. – 2016. – С.242–251.
121. Шостак В.М., Бондарук С.О. Проблеми ідентичності і ролі культури в модернізаційних процесах України та світу. Науково-теоретичний альманах «Грані». Дніпро, 2020. Том 23, №11. С.5-13.
122. Яковенко Н. Нариси історії середньовічної та ранньомодерної України. К.:Критика.2005.
123. Яковенко Н. Паралельний світ. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI – XVII ст. К.: Критика.2002.
124. Яковенко Н., 2012. Дзеркала ідентичності. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI – початку XVIII століття. К.: Laurus.2012.

Інтернет-ресурси

1. <http://izbornyuk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України
2. <http://poetry.uazone.net/> – бібліотека української поезії
3. <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України»
4. <http://mari.kiev.ua/> – Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України
5. <http://etnolog.org.ua/> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ

6. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України»
7. http://kultura.ho.ua/books_ku.htm – Культурологічна бібліотека
8. <http://history.franko.lviv.ua/> – історія України
9. <http://litopys.org.ua/hrushrus/iur.htm> – Грушевський М. Історія України-Руси
10. <http://www.history.vn.ua/> – електронна бібліотека з історії України та всесвітньої історії